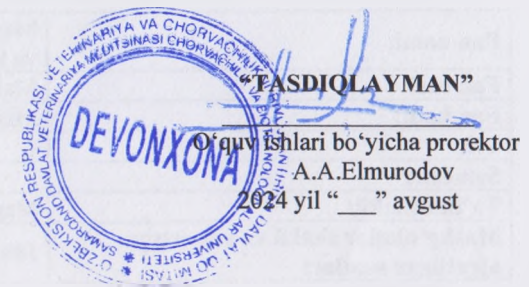

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**MAYDA HAYVONLAR KASALLIKLARI DIAGNOSTIKASI
VA TERAPIYASI FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya
Ta’lim sohasi: 840000 – Veterinariya
Mutaxassislik: 70840101 – Hayvonlarga tashxis qo‘yish va davolash

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Veterinariya profilaktikasi va davolash fakulteti
70840101 – Hayvonlarga tashxis qo'yish va
davolash mutaxassisligi

Fan nomi:	Mayda hayvonlar kasalliklari diagnostikasi va terapiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MHKDTI1306
Yil:	1
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Magistr
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	“Mayda hayvonlar kasalliklari diagnostikasi va terapiyasi” fanini o'qitishdan maqsad - talabalarda mayda uy hayvonlarining tizim va a'zolar bo'yicha ichki yuqumsiz kasalliklarining tarqalishi, iqtisodiy zarari va asosiy sabablarini aniqlash, kasallikning rivojlanish mexanizmini bilish, kasallikka ertachi tashxis qo'yish hamda ilmiy asoslangan holda davolash va oldini olish usullarini qo'llash bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Ichki yuqumsiz kasalliklar
2.	Klinik diagnostika

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Fiziologik jarayonlarning hayvon yoshi va yil mavsumlariga qarab o'zgarish qonuniyatlari; Mayda hayvonlar organizmining o'ziga xos

	anatomo - fiziologik xususiyatlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Mayda hayvonlarning nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi kasalliklarining tarqalishi, iqtisodiy zarari, asosiy sabablari, rivojlanishi, simptom va sindromlari hamda ertachi tashxisi haqida tasavvurga ega bo'lishi lozim;
TN3	Mayda hayvonlarni nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi kasalliklariga tekshirishda klinik, gematologik va boshqa laborator tekshirishlar o'tkazish va ularning natijalarini ilmiy tahlil qilishni bilishlari kerak;
TN4	Mayda hayvonlarning nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi kasalliklarining ilmiy asoslangan davolash va oldini olish usullari bo'yicha ilm-fan yangiliklarini bilishi va ulardan foydalana olishlari kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	To'liq klinik hamda zamonaviy laborator tekshirishlar o'tkazish orqali mayda hayvonlarning nafas, ovqat hazm qilish va modda almashinuvi buzilishi kasalliklariga to'g'ri tashxis qo'ya oladi;
TN6	Kasal hayvonlardan qon olish, qovuqni katetrlash, sezuvchan nuqtalarga reflektor ta'sir etish va qonni laborator tekshirishlardan o'tkaza oladi;
TN7	Kasal hayvonlarni davolashda dori vositalarini to'g'ri tanlash, terapevtik usullarini qo'llay oladi;
TN8	Kasal hayvonlarni davolashda terapevtik texnika va fizioterapiya usullarini qo'llay oladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Mayda hayvonlar kasalliklari diagnostikasi va terapiyasi faniga kirish.
M2	Mayda hayvonlarni klinik tekshirish usullari.
M3	Yurak va qon tomirlar tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M4	Yurak va qon tomirlar tizimi kasalliklari terapiyasi.
M5	Nafas tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M6	Nafas tizimi kasalliklari terapiyasi.
M7	Ovqat hazm qilish tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M8	Ovqat hazm qilish tizimi kasalliklari terapiyasi.
M9	Jigar va qorin pardasi kasalliklari diagnostikasi.
M10	Jigar va qorin pardasi kasalliklari terapiyasi.
M11	Qon tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M12	Qon tizimi kasalliklari terapiyasi.
M13	Ayirish tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M14	Ayirish tizimi kasalliklari terapiyasi.
M15	Modda almashinuvi buzilishi kasalliklari diagnostikasi.

M16	Modda almashinuvi buzilishi kasalliklari terapiyasi.
M17	Asab tizimi kasalliklari diagnostikasi.
M18	Asab tizimi kasalliklari terapiyasi.
M19	Zaharlanishlar diagnostikasi.
M20	Zaharlanishlar terapiyasi.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Kirish. "Mayda hayvonlar kasalliklari diagnostikasi va terapiyasi" fani haqida tushuncha.
A2	Mayda uy hayvonlarini klinik tekshirish tartibi.
A3	Intensiv terapiya tamoyillari.
A4	O'tkir va surinkali miokarditni davolash va oldini olish.
A5	Miokardozni davolash va oldini olish.
A6	Endokarditni davolash va oldini olish.
A7	Rinit va laringitni davolash va oldini olish.
A8	Bronxitni davolash va oldini olish.
A9	Bronxopnevmoniyani davolash va oldini olish.
A10	Stomatitni davolash va oldini olish.
A11	Qizilungach tiqilishini davolash va oldini olish.
A12	Oshqozon-ichak kasalliklarini (gastrit, gastroenterit va gastroenterokolit) davolash va oldini olish.
A13	Jigar kasalliklarini (gepatit, jigar sirrozi, qorin istisqosi) davolash va oldini olish.
A14	Kamqonliklarni davolash va oldini olish.
A15	Nefrit, piyelonefrit va nefrozni davolash va oldini olish.
A16	Siydik-tosh kasalligini davolash va oldini olish.
A17	Urotsistitni davolash va oldini olish.
A18	Alimentar distrofiyani davolash va oldini olish.
A19	Endemik buqoqni davolash va oldini olish.
A20	D gipovitaminoz (raxit)ni davolash va oldini olish.
A21	A gipovitaminozni davolash va oldini olish.
A22	Qandli diabetni davolash va oldini olish.
A23	Bosh miya anemiyasi va giperemiyasini davolash va oldini olish.
A24	Oftob urishi va epilepsiyani davolash va oldini olish.
A25	Zaharlanishlarni davolash va oldini olish.
Mustaqil ta'lim (MT)	
1.	Mayda uy hayvonlarining ichki yuqumsiz kasalliklarini davolashda intensiv terapiya tamoyillarining ahamiyati 6 soat
2.	Mayda uy hayvonlarini klinik tekshirishning o'ziga xos xususiyatlari 6 soat
3.	Mayda uy hayvonlaridan olingan qon, siydik va oshqozon suyuqligi namunalarini laborator tekshirishning diagnostik ahamiyati 6 soat
4.	Mayda uy hayvonlarining ichki yuqumsiz kasalliklarini davolash va oldini olishda davolash usullari va vositalarini to'g'ri tanlashning ahamiyati 6 soat
5.	Mayda uy hayvonlarining ichki yuqumsiz kasalliklarini davolash va oldini olishda fizioterapiyaning ahamiyati 6 soat

Taqrizchilar:	B.A.Elmuradov – VITI direktori, v.f.d., professor. T.A.Oqboyev – Samarqand davlat tibbiyot universiteti, 4-ichki kasalliklar kafedrasida katta o'qituvchisi, PhD
----------------------	--

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Ichki yuqumsiz kasalliklar" kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

R. Ro'ziqulov

Sh. Qurbonov

N.B.Ro'ziqulov

B.Bakirov

S.S. Asqarov.

6.	Mayda uy hayvonlarida yurak va qon tomirlar tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
7.	Mayda uy hayvonlarida nafas tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
8.	Mayda uy hayvonlarida ovqat hazm qilish tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
9.	Mayda uy hayvonlarida jigar kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
10.	Mayda uy hayvonlarida qon tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
11.	Mayda uy hayvonlarida ayirish tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
12.	Mayda uy hayvonlarida modda almashinuvi buzilishi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
13.	Mayda uy hayvonlarida endokrin tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
14.	Mayda uy hayvonlarida asab tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat
15.	Mayda uy hayvonlarida zaharlanishlarni davolash va oldini olish bo'yicha ilm-fan yangiliklari 6 soat

Asosiy adabiyotlar

1.	1. Кондрахин И.П., Левченко В.И. Диагностика и терапия внутренних болезней животных. М.: Изд. ООО «Аквариум-Принт», 2005.
2.	2. Практикум по внутренним болезням животных / Под общ. ред. Г. Г. Щербакова, А. В. Яшина, А. П. Курдеко, К. Х. Мурзагулова: Учебник. — СПб.: Издательство «Лань», 2021.

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021 yil.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 31 martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	Norboyev Q.N., Bakirov B.B., Eshbo'riyev B.M. Hayvonlarning ichki yuqumsiz kasalliklari. Darslik. Samarqand, SamDU tahririy-nashriyot bo'limi, 2020.

7.	Safarov M.B., Safarov M.M. Veterinariya diagnostikasi va rentgenologiyasi. Darslik. Toshkent, Sino-standart, 2019.
8.	Бакиров Б.Б. Хайвонларнинг ички юкумсиз касалликлари. Укув кулланма. Самарканд, “Оптимал принт плус”, 2015.
9.	Кулешов С.М. Внутренние незаразные болезни кошек и собак. Учебное пособие. – Уссурийск, 2016.
10.	Болезни собак и кошек. Комплексная диагностика и терапия: учеб. пособие; под ред. А. А. Стекольников, С. В. Старченкова. – 4-е изд., испр. и доп. – СПб.: СпецЛит, 2013.
11.	John K. Duon. Small Animal Medicine. Textbook. W. B. Saunders. London, Edinburgh, New York, Philadelphia, Sydney, Toronto. 2000 by.
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi xukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.ziyouet.uz .
4.	www.veterinariya.medsinasi.uz .
5.	www.sea@mail.net21.ru

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;
- b) 4 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob

berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- v) 3 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- g) quyidagi hollarda talabanning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	B.Bakirov – SamDVMChBU, “Ichki yuqumsiz kasalliklar” kafedrasida professori, veterinariya fanlari doktori. N.B.Ro'ziqulov – SamDVMChBU, “Ichki yuqumsiz kasalliklar” kafedrasida mudiri, veterinariya fanlari nomzodi, dotsent. B.N.Xayitov - SamDVMChBU, “Ichki yuqumsiz kasalliklar” kafedrasida assistenti, PhD.
E-mail:	nuriddin79@inbox.uz
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Ichki yuqumsiz kasalliklar” kafedrasida